

COMMENTAAR

PIETER LESAFFER JOURNALIST

Knoei-boel

De vorige editie van het Eurovisiesongfestival was al een knoeiboel, van de volgende editie heeft organisator EBU nu al een nog grotere knoeiboel gemaakt. Volgend jaar sturen vier landen hun kat Spanje, een van de hoofdsponsors, Slovenie, Nederland en zelfs Ierland, nochtan reedhouder Eurosongwinnaars en bakermat van Eurosong-icoon Johnny Logan. Niet toevallig ook de vier landen die afgelopen zomer binnen de Europese Unie voorlopers waren voor politieke sancties tegen Israël. Niet als bij de vorige editie is de deelname van Israël aanleiding voor de knoeiboel. De oorlog in Gaza was toen nog volop bezig en de druk was groot om het land uit te sluiten. Daarop heeft de EBU (de koepel van openbare omroepen) gedaan alsof er niks aan de hand was. Het boegroep werd zeld uit de opnames weg-gemixt. Het gevolg was dat er maar één gespreksbeeldenwerp was, en net dat was taboe. Intussen deed Israël er zelf alles aan om het liedjesfeest politiek uit te buiten, met stemadvies via haar ambassades en pogingen om een politieke boodschap in haar teksten te smokkelen.

"Op het einde van de rit trekt het circus gewoon verder met Israël en zonder vier andere landen"

Deze keer zou het krachtadiger en duidelijker worden. Maar het werd het omgekeerde. Er zou eerst een stemming komen, dan toch weer niet, vervolgens misschien wel met nieuwe regels of toch niet helemaal, en op het einde van de rit trekt het circus gewoon verder met Israël en zonder vier andere landen. Had de EBU Israël dan moeten uitsluiten? Dat was op zich inderdaad het beste signaal geweest. Idealiter was dat vorige keer eigenlijk gebeurd, toen het land een genocide aanval op Gaza aan het uitvoeren was. Dat neemt niet weg dat vandaag nog steeds genoeg vraagtekens te stellen zijn bij het racistische en gewelddadige Netanyahu-regime. Bovendien moeten we niet te licht gaan over de manier waarop Israël het afgelopen festival heeft proberen te kapen voor eigen politiek gewin. Het zou een soort uitgesteld signaal over de vorige keer kunnen zijn.

Moet de VRT de uitzending van het festival dan maar schrappen? Dat zou inderdaad een statement kunnen zijn, maar dat dreigt dan toch weer te veranderen in een welles-nietes-discussie, oproepen om op andere zenders te volgen en veel gebaard dat voorbijgaat aan de sententie. Beter zou zijn om de uitzending aan te grijpen om te doen wat de EBU heeft nagelaten, namelijk duidelijk maken wat er in Israël aan de hand is, welk onwetendheid op de Westelijke Jordaanoever plaatsvinden en hoe discriminerend het beleid tegenover Palestijnen is. Op die manier kan er misschien toch nog iets nuttigs komen uit deze knoeiboel.

FIFA PEACE PRICE 2025

© CAT FORTMANN/REX

App controled christmas lighting

Prijs: 6,67 euro
Besteld op: Temu
Oordeel expert Tim Renders: "Er zit een papertje bij dat dit product conform is, en ik zie een CE-label. Oké. Waar is de handleiding? Ik vind niets in het Nederlands, enkel een tekstje in het Frans. Hoe warm wordt dit eens je het aansteekt? Hoe berg je dit veilig op zonder het te beschadigen? Altijd uitdoen 's nachts."

Adviseur brandveiligheid Tim Renders schrikt wanneer hij de artikels van Temu en op inspecteert: "Dit is een totale no-go." © KDS

KERSTSFEEER? VOORAL BRANDGEVAAR

Wie voor kerst spullen bestelt op goedkope websites als Temu of Shein, haalt nagenoeg zeker producten in huis die ofwel gevaarlijk, ofwel niet conform zijn. Dat blijkt uit een test van het Nieuwsblad. "90 procent voldoet niet", bevestigt minister Rob Beenders.

TOM LE BACQ

"Ik zie de kabels hier los in liggen, dat toestel staat ook totaal niet stabiel. Als hier vocht komt, dan zit je met een groot probleem. Er zit een stekker in die niet past, omdat het toestel op 110 volt werkt en niet op de 230 van hier. Hier moet je gewoon zo ver mogelijk vanaf blijven."

Tim Renders, een ex-brandveiligheidsadviseur, staat op de deuren van de kerstperiode die we op verschillende websites kochten die goedkope producten uit China aanbieden: Temu, Joom, AliExpress, Shein. Daar zaten onder meer jama's en kerstverlichting, pyramiden en kerstballen, maar ook kerstboeken in kunststof en verschillende soorten versiering.

Groot risico

Qua brandveiligheid zijn over zowat alle bestelde producten opmerkingen te maken, zegt Renders. De kerstverlichting, pyramiden en kerstballen, die we bestelden en die zonder versiering uitliep in een plastic zakje gele-

verd wordt, ontbrandt enorm snel. "Een paar seconden en lu-cifer in de buurt, doet direct een 'flam' ontstaan. Als je dat te dicht bij een kaars gebruikt, kan er snel brand uitbreken", zegt hij. Bij andere producten is het vaak onduidelijk of je ze nu buiten mag gebruiken of niet. "Een versieringsselement waarvan de doos duidelijk suggereert dat je het buiten kunt hangen, zou heel snel stuk kunnen gaan of een kortsluiting kunnen veroorzaken, omdat de bedrading niet voorzien is op buitengebruik."

De producten die we kochten, behoren bijna allemaal tot 'best-sellers' op de websites waar we ze bestelden. Duizenden mensen kopen ze om rond de feestdagen hun huis te versieren. Ze zijn ook allemaal spotgoedkoop: de tien producten samen kosten 112 euro. Maar ze kunnen dus probleemloos besteld en gebruikt worden, hoewel ze dus zelden voldoen aan de strenge voor-

waarden die we in Europa hante-ren rond productveiligheid.

Minister van Consumentenbe-scherming Rob Beenders (Voor-uit) erkent het probleem. "Voor zendingen met een waarde van minder dan 150 euro, wat voor 98 procent neerkomt op e-com-mercebestellingen die voor meer dan 96 procent afkomstig zijn uit China, is volgens de douane 25 tot 40 procent niet in orde met de Europese kwaliteits- en veiligheidsnormen", zegt hij. "Tot 90 procent zou niet volle-digend zijn met alle regel-gingen: er ontbreekt docu-mentatie, er hangen verkeerde etiketten op, er wordt geen contactpunt in Europa opgegeven waar je als klant terecht kunt."

Als het specifiek om elektrische en elektronische apparaten gaat, is volgens de voegde inspectie-dienst van de FOD Economie 99 procent van alle produc-ten niet conform, zegt Beenders. "Amper 1 procent van de elektronische apparaten die uit China komen, voldoet aan de strenge Europese veiligheidsnormen. Bijna al die produc-ten zijn dus gevaarlijk. Er is een groot risico dat je

De 'lichtladder' is die voor buiten of binnen? Onduidelijk, zegt Tim Renders. © KDS

2 in 1 electric s'mores maker

Prijs: 43 euro
Besteld op: Joom
Oordeel expert: "De stekker past niet in onze stopcontacten. Wat gaat er gebeuren als je dat toch probeert te doen? Dan heb je kans op oververhitting of kortsluiting. Je kunt hier chocolade in smelten, maar olie ook? Dat wordt niet uitgelegd. Ik mag er niet aan denken dat iemand dat zou doen. Vanaf welke temperatuur schakelt dit apparaatje vanzelf uit? Als je de schakel-tjes in elkaar klikt waar je marshmallows kan inleggen, dan wordt het geheel heel instabiel. Echt een totale no-go voor mij, rondtuf gevaarlijk."

Realistic artificial snow

Prijs: 1,98 euro
Besteld op: Temu
Oordeel expert: "Het is niet duidelijk hoe je dit moet gebruiken, want er wordt geen handleiding meegeleverd (op de website staan wel enkele verduidelijkende foto's, red.). Op het zakje staat alleen wat de risico's van het zakje zelf zijn, niet van het poeder. Strooi dit product op tafel dicht bij een kaars en je hebt een groot risico op brand. Wanneer we een brandende lucifer op het product leggen, ontstaat onmiddellijk vuur en komt er ook een erg onaangename geur vrij. Het product stopt ook niet met smuilen nadat we er een blusdeken over hebben gelegd."

Gingerbread man Christmas Scented Candles

Prijs: 6,99 euro voor 4 stuks
Besteld op: Shein
Oordeel expert: "Je zou kunnen zeggen: 'Dit is gewoon een kaarsje zoals er zoveel zijn.' Maar je ziet meteen dat dit heel instabiel is. Steek dit nooit zomaar aan om op je feesttafel te zetten, of je riskeert een brand. De gingerbreadman ziet er liefelijk uit, dat klopt, maar wie gaat er aan denken om die netjes op een schaal te zetten? Na een kwartiertje branden is al het kaarsvet links en rechts van het figuurtje afgedropen. Ik zou dit nooit gebruiken thuis."

Decorative light string

Prijs: 15,88 euro
Besteld op: Temu
Oordeel expert: "Mag je dit echt buiten hangen? Het is me niet duidelijk, want de handleiding is ook niet in het Nederlands. Wat als hier water in komt? Mijn advies: voelen hoe warm de lampjes worden. En altijd uitdoen op het moment dat er geen toezicht is."

SGS, dat vaak producten test op veiligheid. "Voor ons vlees of onze voeding hebben we bijvoorbeeld heel strenge eisen. Maar er komen hier enorm veel producten uit China toe waar heel kleine stukjes aan zitten die kinderen in hun mond kunnen steken, met alle gevolgen van dien. Waarom zouden we daar niet even streng voor zijn?"

"Slechts 0,005 procent van de inkomende pakketten wordt fysiek gecontroleerd. De Belgische douane kan de massale toestroom niet meer bijhouden"

ROB BEENDERS
MINISTER VAN
CONSUMENTENBESCHERMING

De beste beslissing die je kunt maken is dit geval, zegt Maes, is niets meer kopen op websites als Temu en Shein. "Doe het niet. Het is gewoon onmogelijk om voor zulke goedkope bedragen veilige producten op de markt te brengen. Ook al hangt er bijna altijd een CE-markering op zulke artikels, wat betekent dat de invoerder de verantwoordelijkheid op zich neemt dat het product volledig voldoet aan de Europese normen. Je zou dan

denken: het is oké, maar heel vaak is dat dus niet zo, of is die invoerder volledig onbekend. Toch wordt niemand gestraft, omdat het productaan de controles ontsnapt."

Eigen verantwoordelijkheid
De verantwoordelijkheid ligt voor een groot deel ook bij onszelf, zegt Rob Beenders. "Belgie kan niet zomaar elk pakje uit China controleren. Daar zijn te weinig mensen en computers voor."

"We zijn ons er vaak niet van bewust dat die Chinese rommel echt schadelijk kan zijn voor onze gezondheid en die van onze kinderen", zegt Beenders. "Het is beter dat we lokaal kopen en ook winkels zoals de Kringwinkel een kans geven. Zo kopen we tweedehands spullen die van veel betere kwaliteit zijn en niet per se duurder." Toch zullen de controles "verschaffen" worden, zegt de minister. Het gaat niet om meer controles, want daar ontbreekt het personeel voor. "Het gaat om effectievere controles door nieuwe tools, en met behulp van artificiële intelligentie", zegt Beenders. "Er zijn softwareprogramma's die zijn van kracht sinds dit jaar, en we zetten in op eenvoudige en snelle controles die nu ook meer online gebeuren."